

ikke stor Vægt paa, at disse Ord blive staaende, men det er de Ord, hvormed han motiverede dette sit Ønske, som jeg vil dvæle ved, idet han sagde, at man ved disse Ord vilde foreskrive Vorherre de Medler, ved hvilke han vilde lade Danmark bestaae. Det forekommer mig, at disse Ord ikke ere paa deres Plads her, thi det er ikke en Adresse, vi henvende til Vorherre, men en Adresse, som vi henvende til Hans Majestæt Kongen, Kong Christian den 9de. Jeg vil nu ogsaa gjerne stille mig paa det Standpunkt at see opad til den levende Gud og stole paa ham, men den levende Gud, som boer i Himlen og gjør det, som han behager, hjælper Ingen, som ikke hjælper sig selv; han forlanger, at de, som han skal hjælpe, selv skulle hjælpe til, og det, vi her have at gjøre, er at lægge Mærke til den dyrefjæbte Erfaring, som det danske Folk har gjennemgaaet i de sidste Aar, og naar jeg før saa freidig svarede Ja til et Spørgsmaal, som blev rettet til mig af den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2den Valgkreds (Fischer), saa var det, fordi det staaer klart for mig, at efter denne dyrefjæbte Erfaring er Gjennemførelsen af det, her er Tale om den eneste Frelse for Danmark. Jeg mener derfor, at dersom vi skulle troste os til at den levende Gud vil hjælpe os, saa maae vi først hjælpe os selv. Dette hænger sammen med en Sætning i Adressen, som er bleven haardt angreben, ikke saa meget her i Salen, som udenfor, af endeel af dem, som jeg ellers deler politisk Mening med. Man har ønsket, at de Ord, som omtale Forfatningen af 18de November 1863, skulde udgaae. Jeg vil sige, at jeg vilde ansee det for overordentligt beklageligt, om disse Ord skulde komme til at gaae ud, især efterat de have fundet Plads i Adressendkastet. Ja, jeg vil gaae videre og sige, at jeg vilde have savnet disse Ord i en Adresse henvendt til Hans Majestæt Kong Christian den Niende i dette Dieblif. Og hvorfor? Fordi hele det Tryk, som er rettet imod os, imod Kongens Regjering og imod Kongen selv, i dette Dieblif har samlet sig imod

denne Forfatning. Det er dette Punkt, som er blevet trængt og trykket. Nu vil man da ikke troe at man er kommen og har sagt: I skulle give Afkald paa Eders Selvstændighed og Frihed; nei, det har man ikke sagt, men man har sagt: I skulle ophæve Forfatningen af 18de November 1863, thi det kunne I godt gjøre og desuagtet beholde Eders Frihed og Selvstændighed. Men naar det nu er, som jeg haaber, den danske Rigsdags Bevidsthed, at vi ikke kunne opgive denne Forfatning uden at miste det for os Alle saa dyrebare Menodie, Friheden og Selvstændigheden, vilde det være en Mangel, om dette ikke blev udtalt i vor Adresse til Hans Majestæt. Jeg er fuldstændig enig med den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) i, at jeg ikke vilde kunne gaae ind paa en Adresse, som havde dvælet ved denne Forfatnings Indhold og priist dens Fortrin, men derom finder jeg heller ikke et Ord i Adressen, og det er kun Adressen, vi have at gjøre med, og hvad der staaer i den. Jeg vilde altsaa meget beklage, om disse Ord ikke havde været i Adressen, og endnu mere om de skulde blive udstemte af Folkethinget, thi det vilde være et sørgeligt Vidnesbyrd om den Aand, der i den er tilstede. Man maa, som sagt, skjelne vel imellem Forfatningens Tilbagetagelse af egen Drift og efter et Forlangende fra Udlandet. Dette Sidste vilde være en Opgivelse af vor Selvstændighed, og jeg er saa vis i min Sag, at jeg vilde have stillet mig ganske paa samme Maade, om der var Tale om en Tilbagetagelse af Forfatningen af 2den Oktober 1855; dersom det var denne, der fra Udlandet var forlangt ophævet, vilde jeg have sagt: Det maa være vort politiske Dannevirke, hvilken Stilling vi ikke maae forlade. Det Samme er Tilfældet med Forfatningen af 18de November 1863, og var det Grundloven af 5te Juni 1849, Talen var om, vilde den samme Betragtning have gjort sig gjældende hos mig. Der vilde da være mange flere, der vilde have værnet om den, men Modstanden bør være ligesaa stærk imod Tilbagetagelsen af Grundloven af 18de Novem-